

Investigating Women's Preferences in the Public Spaces of Gated Communities - A Case Study of Atisaz Residential Complex

Sara Anbari¹, Seyed Abbas Yazdanfar^{2*}, Seyed Hadi Ghoddusi Far³, Azadeh Shahcheraghi⁴

Received: 2023/09/30

Revised: 2023/10/17

Accepted: 2023/11/17

Published: 2024/10/06

Highlights

- The research reveals four key factors influencing women's preferences in residential environments: self-connection, community interaction, interaction with nature, and human-environment interaction, with significant implications for architectural planning.
- By employing autoethnography and thematic analysis, this study provides a nuanced understanding of how women's daily activities and lifestyle preferences should inform the design of public spaces in high-density housing projects

Extended Abstract

Introduction

In the wake of rapid urbanization in recent decades, particularly in major cities like Tehran, housing provision has become one of the essential needs of modern life. Consequently, the mass production of housing, aimed at achieving economic and time efficiency, has gained significant importance. However, this type of housing often imposes a predetermined lifestyle on residents, both within individual units and in shared communal spaces. Yet, housing, in its various scales, plays a crucial role for its inhabitants, serving as the setting where human activities and social relationships begin to take shape, and where the most significant life experiences occur. Therefore, it is of paramount importance for a family to have the opportunity to choose housing that adequately meets its needs and expectations. In Iran, lifestyle studies have predominantly focused on traditional and vernacular housing, while gated communities, as a common form of contemporary urban housing, have rarely been examined. To enhance public acceptance of such projects, it is essential to design environments tailored to the target groups of residents with different lifestyles. Nevertheless, research related to lifestyle and housing in Iran has seldom addressed the housing needs and preferences of specific groups. In this regard, the present study focused on examining the lifestyle of women, who constitute half of any society's population and play a major role in the functions of the family. Consequently, the objective of this research was to identify general needs and preferences by exploring the individual needs of women according to their lifestyle, and subsequently, to provide architectural planning proposals aligned with these lifestyles for the public spaces of gated communities. To achieve this goal, the study focused on understanding the characteristics of women's daily activity patterns and how these activities are carried out within the public spaces of the Atisaz residential complex, one of Tehran's large-scale, high-density housing projects.

Theoretical Framework

Traditionally, housing preferences have been linked to the socio-demographic characteristics of individuals. However, research has shown that understanding preferences solely through these characteristics is insufficient. Such data fail to

¹ Ph.D. Candidate in Architecture, Department of Architecture, Faculty of Art and Architecture, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

² *Associate Professor, Department of Architecture, Faculty of Architecture and Environmental Design, Iran University of Science and Technology, Tehran, Iran. Corresponding Author, [Email: Yazdanfar@iust.ac.ir](mailto:Yazdanfar@iust.ac.ir)

³ Assistant Professor, Department of Architecture, faculty of Art and Architecture, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

⁴ Associate Professor, Department of Architecture, faculty of Civil, Architecture and Art, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

provide a comprehensive explanation of why individuals develop particular preferences. Families with completely different background factors may share the same housing preferences, while those with similar contexts may have entirely different preferences. Lifestyle serves as an intermediary, bridging socio-demographic characteristics and housing choices. One effective approach to understanding lifestyle and identifying preferences is through analyzing activities. In this study, lifestyle was therefore operationalized by combining socio-demographic factors with activities.

Methodology

To address questions such as the patterns of women's activities and their needs in the residential environments of gated communities, a qualitative ethnographic approach was employed using autoethnography. Following an examination of the socio-demographic characteristics of residents, 30 women were purposively selected, considering factors such as marital status, age, employment, education, and household composition. Participants were instructed to document their daily life experiences in a narrative format for both a weekday and a weekend day, detailing not only their activities but also the time, place, and individuals involved in these activities. After identifying daily activity patterns from the received reports, individual, semi-structured interviews were conducted with the women to elaborate on the activities and address any issues related to them, in order to complete the data and prevent misinterpretations by researchers. Qualitative data were organized and analyzed using thematic analysis techniques with coding. The study followed the six-phase framework proposed by Braun and Clarke.

Results & Discussion

The findings, as derived from the reports, reveal that four primary factors significantly influence the preferences and requirements of women in gated communities: (1) Self-connection, which pertains to the necessity for engaging in individual activities; (2) Community interaction, encompassing the socio-cultural integration of residents, social networks, and familial relationships; (3) Interaction with the natural environment, which includes access to pet-friendly spaces and a connection with nature; and (4) Human-environment interaction within the built environment, characterized by security features, child-friendly settings, available amenities and facilities, traffic management, and convenient access to public transportation (Figure 4). A more detailed examination of these factors underscores the dual nature of women's needs and preferences, comprising both distinct needs specific to women and broader needs that are applicable to the general population.

Conclusion

Women's lifestyles within the public spaces of residential complexes are multifaceted, shaped by their interactions with themselves, others, the natural environment, and the built environment, as well as their personal time management. These interactions significantly influence the patterns and habits that define their lifestyles. Therefore, it is crucial to consider the needs and preferences related to women's lifestyles within residential spaces. Given the responsibilities that women bear within the family, their lifestyles are uniquely formed, with factors such as age, education level, marital status, employment, household structure, and others playing a significant role. These factors contribute to the diversity of activities related to family responsibilities, caregiving, time management, leisure pursuits, and more.

Keywords

lifestyle, Residential Environmental Preferences, Women's Preferences, Housing Behavior, Gated Communities

Citation:

Anbari, S., Yazdanfar, S.A., Ghodduzi Far, S.H., & Shahcheraghi, A. (2024). Investigating Women's Preferences in the Public Spaces of Gated Communities - A Case Study of Atisaz Residential Complex. *Journal of Urban Sustainable Development*, 5(16), 21-40.

DOI: <https://doi.org/10.22034/usd.2024.2012565.1139>

DOR: <https://dorl.net/dor/20.1001.1.27170128.1403.5.16.2.4>

URL: https://usdjournals.daneshpajoohan.ac.ir/article_717061.html?lang=en

Authors retain the copyright and full publishing rights.

Published by Daneshpajoohan Pishro Higher Education Institute. This article is an open access article licensed under the [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

بررسی ترجیحات زنان در فضای عمومی مجتمع‌های مسکونی محصور - مطالعه موردی مجتمع مسکونی آتی‌ساز^۵

سارا عنبری^۶، سید عباس یزدانفر^{۷*}، سید هادی قدوسی‌فر^۸، آزاده شاهچراغی^۹

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۷/۰۸ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۵ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۸/۲۶ تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۷/۱۵

چکیده: این مطالعه به بررسی نیازها و ترجیحات زنان در فضای عمومی مجتمع‌های مسکونی می‌پردازد. به دلیل اینکه نوع و گسترش فعالیت‌های بیرونی در محیط‌های ساخته شده به میزان بسیار زیادی تحت تأثیر برنامه‌ریزی فیزیکی و کالبدی قرار دارد، بررسی مفهوم سبک زندگی به‌عنوان مجموعه‌ای جامع از کارکردها و واقعیت‌های زندگی مردم می‌تواند منجر به شناخت نیازها و خواسته‌های بهتر ساکنان در برنامه‌ریزی فضایی محیط‌های مسکونی شود. با توجه به این موضوع که زنان نیمی از جمعیت هر جامعه‌ای را تشکیل می‌دهند و بخش عمده‌ای از کارکردهای خانواده را بر عهده دارند، در نظر گرفتن ترجیحات و نیازهای آنان در شکل‌گیری محیط‌های مسکونی می‌تواند به سلامت جسمی، روانی و کیفیت زندگی آنان کمک کند. باین حال بررسی رفتارهای مسکن مبتنی بر سبک زندگی زنان در ادبیات موضوع به‌ندرت مورد بررسی قرار گرفته است. هدف از این پژوهش شناسایی نیازهای کلی از طریق کشف نیازهای فردی زنان بوده و از آنجایی که نقطه شروع این پژوهش بررسی نیازهای فردی است مطالعه خودمردم‌نگاری به‌عنوان روش تحقیق انتخابی در پاسخ‌دهی به چستی‌الگوی فعالیت زنان و شناخت ترجیحات آنان در محیط مسکونی در نظر گرفته شد و به‌منظور سازمان‌دهی داده‌های کیفی و تجزیه و تحلیل متن گزارش‌ها از تکنیک کدگذاری با روش تحلیل تماتیک استفاده شد. نتایج بر اساس تجزیه و تحلیل گزارش‌های ارائه شده، نشان می‌دهد سبک زندگی زنان در فضای عمومی مجتمع‌های مسکونی چندوجهی بوده و با توجه به ارتباط با خود، دیگران، محیط طبیعی، محیط کالبدی و در زمان‌بندی شخصی افراد شناسایی می‌شود. این مضامین الزامات مربوط به نیازها و ترجیحات مبتنی بر سبک زندگی را توصیف می‌کنند و حاکی از آن است که برخی از نیازمندی‌ها جنبه عمومی‌تر داشته و برخی دیگر نیازمندی‌های منحصر به فرد زنان را شامل می‌شود که می‌بایست در زمان طراحی و اجرای محیط‌های مسکونی آینده در نظر گرفته شوند.

واژگان کلیدی: سبک زندگی، ترجیحات محیط مسکونی، ترجیحات زنان، رفتار مسکن، مجتمع‌های مسکونی محصور.

^۵ این مقاله مستخرج از رساله دکتری سارا عنبری با عنوان «راهبردهای طراحی مجتمع‌های مسکونی مبتنی بر سبک زندگی در شهر تهران» است که در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب در حال انجام است.

^۶ دانشجوی دکتری معماری، گروه معماری، دانشکده هنر و معماری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

^{۷*} دانشیار، گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران؛ نویسنده مسئول: Email: Yazdanfar@iust.ac.ir

^۸ استادیار، گروه معماری، دانشکده هنر و معماری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

^۹ دانشیار، گروه معماری، دانشکده عمران، معماری و هنر، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۱- مقدمه و بیان مسئله

به دنبال رشد شهرنشینی در دهه‌های اخیر، به‌خصوص در شهرهای بزرگی مانند تهران، تأمین مسکن به یکی از نیازهای اساسی زندگی تبدیل شده و به همین دلیل تولید مسکن انبوه باهدف بهره‌وری اقتصادی و زمانی اهمیت یافته است و اغلب این گونه از مسکن سبک زندگی از پیش تعیین شده‌ای را در واحدهای مسکونی، فضاهای مشترک و جمعی به افراد تحمیل می‌کند (پوردهیمی، ۱۳۹۱، ۴۹). درحالی که مسکن در مقیاس‌های مختلف آن، برای ساکنانش نقش مهمی را ایفا می‌کند، نه تنها به‌عنوان سرپناهی که امنیت و محافظت از آسیب را فراهم می‌آورد؛ بلکه به‌عنوان مکانی است که فرد می‌تواند خود را بیان کرده و هویتش را توسعه دهد، جایی که فعالیت‌های انسانی و روابط اجتماعی شروع به شکل گرفتن می‌کند و مهم‌ترین تجربه‌ها در آن اتفاق می‌افتد (Lee et al., 2007)؛ بنابراین، برای یک خانواده بسیار مهم است که انتخابی داشته باشد که پاسخگوی نیازها و انتظارات خانوار باشد. برخی از محققان معتقدند که متغیرهای اجتماعی - جمعیتی سنتی در جهت توضیح و پیش‌بینی ترجیحات برای محیط‌های ساخته‌شده و توسعه در زمینه مسکن کافی نیستند (Jansen, 2011, 177). مایکلسون و رید^۱ (۱۹۷۴) متغیرهای سبک زندگی را به‌عنوان واسطه‌ای بین ترجمه‌ی ویژگی‌های اجتماعی و جمعیت‌شناختی در تعیین ترجیحات پیشنهاد کردند (Zhang, 2020).

در ایران اغلب مطالعات سبک زندگی بر مسکن سنتی و بومی متمرکز بوده (Zarrabi et al., 2021a) و مجتمع‌های مسکونی محصور به‌عنوان گونه‌ای رایج از مسکن معاصر شهری، به‌ندرت مورد بررسی قرار گرفته است، در حال حاضر، این گونه از مسکن، به‌ویژه در مناطقی که دارای تراکم جمعیتی بالا هستند، به یک الگوی مسکن جهانی تبدیل شده (Zhang, 2020) و برای افزایش مقبولیت عمومی از چنین پروژه‌هایی، برنامه‌ریزی محیط بر اساس گروه‌های

هدف ساکنان با سبک زندگی متفاوت ضروری است. بااین-وجود در پژوهش‌های مرتبط با سبک زندگی و مسکن در ایران کمتر به نیازمندی‌ها و ترجیحات مسکن گروه‌های خاص توجه شده است. در این راستا این پژوهش، مطالعه سبک زندگی زنان را به‌عنوان قشری که نیمی از جمعیت هر جامعه‌ای را تشکیل می‌دهند و بخش عمده‌ای از کارکردهای خانواده را بر عهده دارند (امام‌جمعه و کریم‌زاده اردکانی، ۱۳۸۸)، در دستور کار قرارداد. زنان به‌عنوان مصرف‌کنندگان محصولات خاص در حوزه‌های مختلف پژوهش‌های سبک زندگی از جایگاه ویژه‌ای برخوردارند (کردی و هادیزاده، ۱۳۹۱)؛ بنابراین در نظر گرفتن نقش جنسیت در توضیح و تبیین سبک زندگی با توجه به تغییرات ساختار اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی معاصر ایران و تأثیر مستقیم آن بر فعالیت زنان حائز اهمیت است (حکمی، ۱۳۷۳). با درک چالش‌های منحصر به فرد زنان در محیط‌های مسکونی، سیاست‌گذاران و ارائه‌دهندگان خدمات می‌توانند سیاست‌ها و برنامه‌هایی را توسعه دهند که فراگیر و پاسخگوی نیازهای زنان باشد. در نتیجه این پژوهش هدف خود را شناسایی نیازها و ترجیحات کلی از طریق کشف نیازهای فردی زنان مطابق با سبک زندگی آنان قرارداد و متعاقباً پیشنهادهای برنامه‌ریزی معماری متناسب با سبک‌های زندگی برای محیط مسکونی ارائه شد. برای دستیابی به این هدف، پاسخ به چستی الگوی فعالیت روزانه زنان و چگونگی انجام آن در فضای عمومی مجتمع مسکونی آتی‌ساز به‌عنوان یکی از پروژه‌های انبوه‌سازی و پر جمعیت در تهران مطرح شد و مورد بررسی قرار گرفت.

۲- پیشینه و مبانی نظری پژوهش

۲-۱- تحقیقات سبک زندگی

تحقیقات سبک زندگی در اوایل قرن بیستم، عمدتاً در حوزه‌های جامعه‌شناسی و روان‌شناسی پدیدار شد و در حوزه بازاریابی توسعه یافت (Jansen, 2011, 181). مفهوم سبک زندگی در مطالعات جامعه‌شناختی نخستین بار توسط وبر^۲ (۱۹۲۲) مطرح شد. او از اصطلاح شیوه زندگی^۳ و اصطلاح

³ Way of life

¹ Michelson & Reed

² Weber

ادامه به بررسی مطالعات انجام شده در حوزه ترجیحات مسکن پرداخته شد.

۲-۳- ترجیحات مسکن

رویکرد ترجیحات مسکونی در جهت برنامه‌ریزی مسکن و در زمینه بازاریابی و مسکن باکیفیت استفاده می‌شود. تحقیقات انجام شده در این زمینه را می‌توان به پنج موضوع کلی زیر دسته‌بندی کرد:

بررسی موقعیت و امکانات ترجیحی: این دسته از تحقیقات ترجیحات مربوط به انتخاب مکان و ویژگی‌های محل زندگی را متناسب با سبک زندگی افراد بررسی می‌کنند. (Lindberg et al., 1988; Ærø et al., 2006; Frenkel et al., 2013; Jansen, 2012; Jansen, 2014; Lee et al., 2007; Zhang, 2020)

بررسی عوامل اقتصادی مرتبط با مسکن: محققان در این زمینه برخی از ترجیحات افراد در مورد هزینه‌های مربوط به مسکن را مورد بررسی قرار می‌دهند (Andersen, 2011; Darab et al., 2018; Jansen, 2012; Palicki, 2020; Salama, 2006).

بررسی ترجیحات مرتبط با طراحی و معماری: این تحقیقات به انواع مسکن ترجیحی افراد و ویژگی‌های طراحی ساختمان تمرکز دارند (Ærø et al., 2006; Beamish et al., 2001; Gram-Hanssen & Bech-Danielsen, 2004; Hooimeijer & Schutjens, 1991; Jansen, 2012; Jansen, 2014; Kwon et al., 2016; Lee et al., 2007; Peatross & Hasell, 1992; Zarrabi et al., 2021c).

ترجیحات مرتبط با عوامل اجتماعی - فرهنگی: این تحقیقات بر ترجیحات افراد در رابطه با مشخصات و ویژگی ساکنان در محیط مسکونی متمرکز هستند (Akmal Farraz et al., 2021; Darab et al., 2018; de Jong et al., 2018; Gram-Hanssen & Bech-Danielsen, 2004; Jansen, 2012; Jansen, 2014).

بررسی گروه‌های جمعیتی: تحقیقات در این زمینه به چالش‌ها و نیازهای منحصر به فرد گروه‌های مختلف جمعیتی

سبک زندگی^۱ برای افراد در یک گروه وضعیتی خاص، بر اساس منابع اقتصادی - اجتماعی و همچنین منابع فرهنگی استفاده کرد (Ouweland & Doff, 2011, 3). در روان‌شناسی، این مفهوم برای اولین بار توسط آدلر^۲ (۱۹۲۹) برای نشان دادن شخصیت اصلی فرد در اوایل کودکی که بر واکنش‌ها و رفتار او حاکم است، استفاده شد (Veal, 1993). در دهه‌های ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰، تحقیقات سبک زندگی به‌عنوان زیرشاخه‌ای از بازاریابی و رفتار مصرف‌کننده شتاب گرفت. محققان بازاریابی به این دلیل که افراد لزوماً فقط یک سبک زندگی ندارند، و ممکن است چندین سبک زندگی به هم مرتبط را دنبال کنند، وجود سبک‌های زندگی مربوط به زمینه‌ای خاص را پیشنهاد کرده‌اند. با این وجود نظریه‌پردازی در مورد حوزه خاصی از سبک‌های زندگی به حوزه دیگر مرتبط نبوده و نشان می‌دهد که سبک‌های زندگی معنادار را می‌توان در بیشتر حوزه‌های مهم زندگی، از جمله مسکن شناسایی کرد (Thøgersen, 2017).

۲-۲- رویکردهای پژوهشی مسکن و سبک زندگی

در تحقیقات سبک زندگی، مسکن به‌عنوان یک حوزه کلیدی مورد توجه قرار می‌گیرد، به این دلیل که از طریق مسکن تعداد زیادی از نیازهای اساسی انسان برآورده می‌شود، از نیاز به سرپناه و امنیت تا روابط اجتماعی و شناخت افراد (Thøgersen, 2017). از آنجایی که سبک زندگی ساختار پیچیده‌ای دارد، زمینه‌ها و عوامل مختلفی را برای ارزیابی شامل می‌شود. این تنوع در مطالعات مربوط به مسکن نیز مشاهده شده است. نگاهی اجمالی به طبقه‌بندی زمانی پژوهش‌های مسکن و سبک زندگی نشان می‌دهد که رویکرد پژوهشی سبک زندگی ابتدا در حوزه معنای مسکن^۳ و سپس در بحث ترجیحات^۴ و طراحی مسکن^۵ انجام شده است. از اوایل قرن بیست و یکم، تحقیقات در مورد انرژی و ساختمان^۶ نیز اهمیت یافت. (Zarrabi et al., 2021a; Zarrabi et al., 2021b). با توجه به رویکرد انتخابی پژوهش حاضر در

⁴ Housing preferences

⁵ Architectural design

⁶ Energy and environment

¹ Lifestyle

² Adler

³ Housing meaning

Oztop, 2014; Kam et al., 2018; Karsten, 2007; Kim et al., 2003; Kwon et al., 2016). (جدول شماره

۱) موارد بررسی شده در تحقیقات ترجیحی مسکن را به تفکیک دسته‌بندی موضوعی نشان می‌دهد.

یا نسلی متمرکز است، همچنین در برخی از این تحقیقات به گروه‌بندی سبک‌های زندگی افراد و شناسایی ترجیحات هر گروه پرداخته شده است (Akmal Farraz et al., 2021; Darab et al., 2018; de Jong et al., 2018; Gürel &

جدول ۱. دسته‌بندی موضوعی تحقیقات ترجیحات مسکن

مقیاس کالبدی بررسی شده	موارد بررسی شده	ترجیحات مسکن
محله، منطقه، شهر (مقیاس کلان)	دسترسی به مدارس، محل کار، حمل‌ونقل عمومی، فضاهای سبز، فروشگاه‌ها، امکانات مراقبتی، تفریحی، ورزشی و مذهبی، زمان رفت‌وآمد به سرکار، محدوده مؤسسات دولتی، ویژگی‌های منطقه از لحاظ تراکم جمعیت و ارتفاع ساختمان‌ها	موقعیت و امکانات ترجیحی
ساختمان یا واحد مسکونی (مقیاس خرد)	مقرون‌به‌صرفه بودن، قیمت خرید یا اجاره مسکن، پرداخت‌های وام مسکن، هزینه‌های مرتبط با مصرف انرژی، هزینه‌های مرتبط با نگهداری و اداره‌ی ساختمان، نوع تصدی (مالکیت در مقابل اجاره) و سرمایه‌گذاری از طریق مسکن	عوامل اقتصادی مرتبط با مسکن
ساختار بیرونی و داخلی مسکن (مقیاس خرد)	انواع مسکن ترجیحی (مسکن مستقل تک خانواری، آپارتمان‌ها، ساختمان‌های بلندمرتبه و مسکن شهری)، سبک‌های معماری، طراحی داخلی، اندازه و ابعاد فضا، تعداد اتاق خواب‌ها و سرویس‌ها، استانداردها، ساماندهی فضا، چیدمان، تزئینات، سن بنا، نور طبیعی، استفاده از فناوری پایدار، ظرفیت پارکینگ‌ها، جذابیت نماها و ظاهر ساختمان، وضعیت فنی ساختمان	ترجیحات مرتبط با طراحی و معماری
محله، منطقه (مقیاس کلان)	بررسی جمعیتی همسایگان از لحاظ سنی، رفتاری، نوع ترکیب خانوارها (مجردان، افراد مسن، خانواده‌ها، نژادها، مهاجران)، امکان تعامل با همسایه‌ها، شبکه حمایت اجتماعی، سرزندگی محله، آرامش محیط، مقررات و الزامات ساختمانی، سابقه جرم و جنایت	ترجیحات مرتبط با عوامل اجتماعی - فرهنگی
شهر (مقیاس کلان)	گروه‌های نسلی، خانواده‌ها، مجردها، سالمندان، گروه‌های درآمدی، مهاجران، زنان	ترجیحات گروه‌های جمعیتی

برای خانواده و حیوانات، حضور شبکه حمایت اجتماعی، مسکن‌های کوچک، مقررات کمتر در مورد الزامات ساختمانی، طرح‌های مالکیت مشترک بین دولت و افراد کم-درآمد و افزایش سرمایه‌گذاری در مسکن اجتماعی از جمله ترجیحات زنان سالمند در این مطالعه هستند. نتیجه مطالعه کم^۲ و همکاران (۲۰۱۸) در رابطه با ارزیابی نیازها و ترجیحات مسکن نسل وای^۳ در مالزی نشان می‌دهد که این نسل، طول عمر ساختمان، مفاهیم سبز، محله محصور و

۲-۳-۱- مروری بر پژوهش‌های انجام شده در زمینه بررسی ترجیحات گروه‌های جمعیتی

داراب^۱ و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش خود به بررسی ترجیحات مسکن زنان سالمند مجرد و غیر مالک در استرالیا پرداختند. یافته‌های این تحقیق حاکی از آن است که اولویت اصلی زنان، امنیت تصدی در مسکنی است که مقرون‌به‌صرفه و متناسب با نیاز آنها باشد. علاوه بر این، استقلال و حریم خصوصی، داشتن فضای سبز شخصی، وجود فضای اضافی

³ Generation Y

¹ Darab

² Kam

نگرش‌ها، نظرات)، ترکیبی از متغیرهای رفتاری و پنهان، ترکیبی از ویژگی‌های اجتماعی - جمعیتی، ترکیبی از ویژگی‌های اجتماعی - جمعیتی و سایر متغیرها (Jansen, 2012). نتایج مرور سیستماتیک از تحقیقات سبک زندگی و مسکن نشان می‌دهد که ویژگی‌های اجتماعی - جمعیتی و متغیرهای رفتاری دو عامل مهم ارزیابی در مطالعات بین‌المللی بوده و عامل جمعیت‌شناختی در مطالعات داخلی حضور ضعیفی داشته است (Zarrabi et al., 2021a). از آنجایی که فعالیت‌ها نشان‌دهنده بخش رفتاری سبک زندگی هستند (Ahmad et al., 2010)؛ یکی از روش‌های کاملاً واضح که می‌توان از سبک زندگی برای کمک به درک افراد و شناسایی ترجیحات استفاده کرد، مطالعه فعالیت‌ها است. به این ترتیب در مطالعه حاضر، سبک زندگی بر اساس ترکیبی از ویژگی‌های اجتماعی - جمعیتی و متغیرهای رفتاری عملیاتی شد.

۲-۵- مقیاس کالبدی مورد مطالعه

همان‌طور که در (جدول شماره ۱) بیان شد مطالعات در زمینه ترجیحات مسکن در سطح شهر، منطقه و محله و در مقیاس - های کوچکتر با در نظر گرفتن ترجیحات نسبت به ساختار ساختمان و یا طراحی داخلی واحد مسکونی بیشتر مورد توجه بوده و در مورد نیازها و ترجیحات کیفی کاربران در مورد فضای عمومی میان ساختمان‌های مجتمع‌های مسکونی محصور، تحقیقات اندکی انجام شده است. ورودی کنترل شده و ایجاد یک قلمرو دیواردار که جامعه درونی را از محیط بیرون جدا کرده است و ایجاد فضای جمعی خصوصی شده درون مجتمع برای ساکنان از جمله مشخصات این گونه از مسکن است (Kim, 2006, 1). به عبارت دیگر، یک مجتمع مسکونی محصور، یک منطقه مسکونی با دسترسی محدود است که فضاهای عمومی مانند خیابان‌ها را خصوصی می‌کند (Blakely & Snyder, 1998). (شکل شماره ۱)

محافظت شده، نظافت محله، مسافت طی شده تا محل کار و مکان رستوران‌ها را به‌عنوان مهم‌ترین اولویت‌ها در نیازهای مسکن خود در نظر می‌گیرد.

کوان^۱ و همکاران (۲۰۱۶)، در بررسی سبک زندگی بومرهای^۲ ایالات متحده^۳ و ترجیحات مسکن آینده آنها چهار سبک زندگی (سبک زندگی زیبا و دلنشین، سبک زندگی اقتصادی، سبک زندگی شلوغ و فعال، سبک زندگی خانواده محور) و چهار اولویت مسکن آینده (مسکن حمایتی، آپارتمان اجاره‌ای، زندگی در مسکن شهری، زندگی در مسکن روستایی و یا اطراف شهر) را شناسایی کردند.

۲-۴- عملیاتی سازی مفهوم سبک زندگی

در گذشته، ترجیحات مسکن به ویژگی‌های اجتماعی - جمعیتی^۴ افراد مرتبط می‌شدند. بر اساس تحقیقات انجام شده طبقه‌بندی ساکنان صرفاً بر اساس ویژگی‌های اجتماعی - جمعیتی برای تحقیق در مورد ترجیحات مسکن ناکافی دیده شده است. این داده‌های ساختاری بینشی کافی را برای چرایی رسیدن افراد به یک اولویت خاص را نشان نمی‌دهند. خانواده‌ها با متغیرهای زمینه‌ای کاملاً متفاوت ممکن است ترجیحات مسکن یکسان داشته باشند و برعکس، خانواده‌ها با متغیرهای زمینه‌ای یکسان ممکن است ترجیحات کاملاً متفاوتی داشته باشند (Ouweland & Doff, 2011). استفاده از سبک زندگی یکی از روش‌هایی است که از آن به‌عنوان واسطه‌ای بین ترجمه‌ی ویژگی‌های اجتماعی - جمعیتی و تعیین ترجیحات استفاده می‌شود.

به‌منظور دستیابی به درک ترجیحات، عملیاتی‌سازی مفهوم سبک زندگی در مطالعات مسکن لازم است. سبک زندگی را می‌توان به طرق مختلف عملیاتی کرد، مانند: فعالیت‌ها، نظرات، علایق و نگرش‌ها. متداول‌ترین عملیاتی‌سازی‌های سبک زندگی مبتنی بر موارد زیر است: فقط رفتار (مثلاً رفتار خرید)، فقط متغیرهای پنهان (مثلاً

³ U.S. Boomer

⁴ Socio-demographic

¹ Kwon

^۲ بومر به عضوی از نسل متولد شده بین پایان جنگ جهانی دوم و اواسط دهه ۱۹۶۰ اطلاق می‌شود.

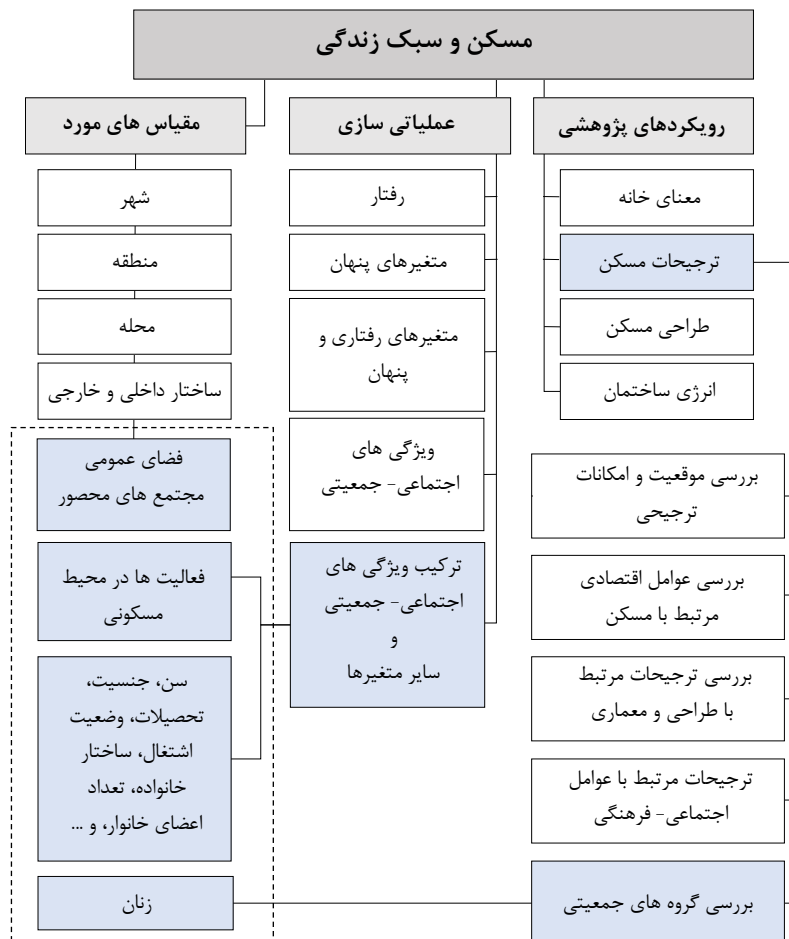
اقتصادی - اجتماعی متفاوت، تنوع و گوناگونی نحوه زیستی ساکنان باعث ناهمگونی جامعه شده است (ضرابی الحسینی، ۱۴۰۰). در نتیجه به منظور بررسی سبک زندگی در جامعه‌ای که افراد در آن از یکپارچگی بیشتری برخوردار باشند، انتخاب محیط مسکونی افراد به عنوان یک عامل مؤثر در تحقیقات مرتبط با سبک زندگی بسیار حائز اهمیت است. در این راستا فضای عمومی مجتمع مسکونی آتی‌ساز برای بررسی در نظر گرفته شد. با توجه به موارد بیان شده در بخش پیشینه و مبانی نظری موضوع، (شکل شماره ۲) جمع‌بندی مطالعات پژوهش را نشان می‌دهد.

سلسله مراتب فضایی مجتمع‌های مسکونی محصور را نشان می‌دهد.

فضای خصوصی	فضای نیمه عمومی	فضای عمومی
(واحد شخصی)	(راهرو، پلکان، لابی)	(مسیرها، امکانات مجتمع)

شکل ۱. سلسله مراتب فضا در مجتمع‌های مسکونی محصور (مأخذ: Kim, 2006, 25)

طبق تحقیقات مایکلسون و رید (۱۹۷۰) ساکنان مناطق مختلف شهرها الگوهای بسیار متفاوتی از فعالیت و روابط میان‌فردی از خود نشان داده‌اند. در تهران نیز به دلیل عوامل

شکل ۲. جمع‌بندی مطالعات پژوهش

۳- روش تحقیق

باتوجه به موضوع تحقیق حاضر که در پی شناسایی ترجیحات و نیازهای زنان در خلال فعالیت‌های روزمره است و برای پاسخگویی به پرسش‌هایی از قبیل چیستی الگوی فعالیت زنان و نیازمندی‌هایشان در محیط مسکونی جوامع محصور از رویکرد کیفی مردم‌نگاری و با روش خودمردم‌نگاری^۱ استفاده شد. در این روش به‌جای مشاهده مستقیم محقق، از خودنگاری توسط افراد استفاده می‌شود (Petersen, 2002) و شرایطی را برای پژوهشگر ایجاد می‌کند که بتواند به بازنمایشی محیط و موضوع مورد مطالعه خود پردازد (هاشمیان و ذوالفقاری، ۱۳۹۸).

از نظر اندازه نمونه در روش مردم‌نگاری در مسکن، ادبیات موضوع نشان می‌دهد شرکت‌کنندگان ممکن است کمتر از ۱۰ نفر در نظر گرفته شوند (Barratt & Green, 2017; Guha, 2019; Jones, 2018; Madsen, 2018) زیرا معانی اساسی پشت فعالیت‌های فردی می‌تواند نسبتاً کلی باشد، بنابراین حتی یک گروه هدف کوچک نیز می‌تواند مطالب قابل توجهی تولید کند (Jacobson, 2020, 43). در این راستا طرح تحقیق در گروه‌های مرتبط با ساکنان در فضای مجازی اطلاع‌رسانی شد و افرادی که تمایل به مشارکت در پژوهش را داشتند، اعلام آمادگی کردند. پس از بررسی مشخصات اجتماعی - جمعیتی شرکت‌کنندگان، ۳۰ نفر از زنان به‌صورت هدفمند و با در نظر گرفتن انواع افراد به لحاظ ساختار تأهل، سن، اشتغال، تحصیلات و خانوار، انتخاب شدند که باتوجه به تعداد نمونه‌ها در پژوهش‌های مشابه، کافی به نظر می‌رسد.

در گزارش فعالیت‌های روزانه به شرکت‌کنندگان توضیح داده شد تجارب زندگی روزمره خود را در یک روز کاری و غیرکاری آخر هفته در قالبی داستان‌گونه نگارش کرده و علاوه بر تشریح فعالیت‌ها، زمان و مکان فعالیت، افرادی که آنان را در انجام فعالیت همراهی کرده‌اند را نیز ذکر کنند. همچنین تأکید شد در نوشتار گزارش هیچ‌گونه

ساختار و محدودیت موضوعی وجود نداشته و در نگارش آزاد هستند و برای درک بهتر شرکت‌کنندگان از نحوه نگارش، بخشی از یک گزارش به‌صورت نمونه به آنها ارائه گردید.

گزارش‌های خودمردم‌نگاری بین اسفند ۱۴۰۱ و خرداد ۱۴۰۲ جمع‌آوری شدند. پس از شناسایی الگوی فعالیت روزانه از گزارش‌های دریافت‌شده، به‌منظور تکمیل مطالب و جلوگیری از تفسیرهای نادرست محققین، به‌صورت فردی و نیمه‌ساختاریافته از زنان در مورد چگونگی فعالیت‌ها، مشکلات مربوط به انجام فعالیت‌ها مصاحبه به‌عمل آمد. مصاحبه‌ها ضبط و رونویسی شدند و مدت‌زمان آن برای هر فرد تقریباً ۳۰ دقیقه بود.

به‌منظور سازمان‌دهی داده‌های کیفی و تجزیه و تحلیل متن از تکنیک کدگذاری با روش تحلیل تماتیک استفاده شد. در پژوهش حاضر از چهارچوب شش مرحله‌ای براون و کلارک^۲ (۲۰۰۶) به شرح زیر پیروی شد:

۱) آشنایی با داده‌ها از طریق بررسی کلی گزارش‌ها و پیاده‌سازی مصاحبه‌ها (۲) ایجاد کدهای اولیه برگرفته از واژه‌های به‌کاررفته توسط ساکنان زن (۳) طبقه‌بندی کدهای اولیه در دسته‌ی مفهومی بر اساس معانی مشترک و شکل‌گیری تم‌های فرعی (۴) بررسی و اصلاح تم‌های اولیه (۵) تشکیل مضامین اصلی به‌وسیله تجمیع تم‌های فرعی در گستره‌های معنایی وسیع‌تر، اصلاح نهایی تم‌ها و بررسی قابلیت پشتیبانی آن‌ها از کلیه داده‌ها (۶) نگارش و تحلیل نهایی تحقیق. در طول این فرایند، محققان به‌طور مستقل داده‌ها را بازخوانی کرده، تفاسیر رونوشت‌ها را بررسی و مقایسه کردند و هر کدام کدگذاری دیگری را به‌منظور دستیابی به اجماع در مورد موضوعات کلیدی بررسی کردند.

² Braun & Clarke

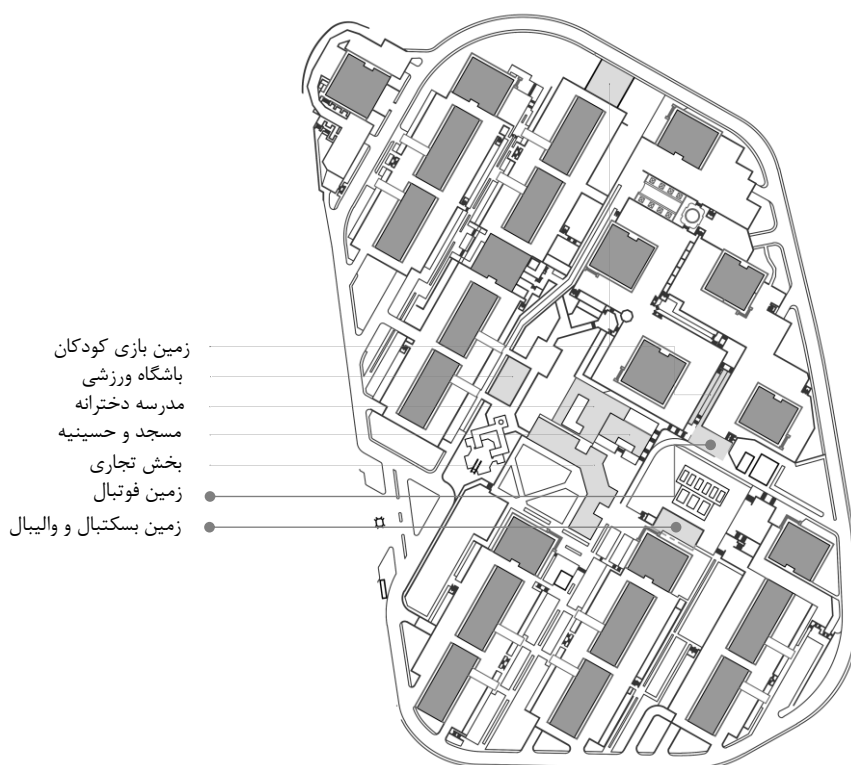
¹ Autoethnography

۴- بحث و یافته‌های پژوهش

مجتمع مسکونی آتی‌ساز در شمال شهر تهران و در منطقه ۲ شهرداری واقع شده است. این مجتمع شامل ۲۳ برج بلندمرتبه ۱۲ الی ۳۱ طبقه بوده و در زمینی به مساحت تقریبی ۱۵۵۰۰۰ مترمربع و سطح زیربنای ۴۴۳۴۹۳ مترمربع در ۳ فاز مسکونی ساخته شده است. امکانات این پروژه شامل مرکز تجاری،

۴-۱- مجتمع مسکونی آتی‌ساز

مجموعه ورزشی، فضای سبز، محل بازی کودکان و مرکز آموزشی دخترانه است (آتی‌ساز، ۱۴۰۲). (شکل شماره ۳) موقعیت قرارگیری برج‌های مسکونی و امکانات مجتمع مسکونی آتی‌ساز را نشان می‌دهد.

شکل ۳. سایت پلان مجتمع مسکونی آتی‌ساز

۴-۲- مشخصات شرکت کنندگان

در این پژوهش ۳۰ نفر از زنان ساکن در مجتمع مسکونی آتی‌ساز که در رنج سنی ۲۵-۸۰ سال قرار داشتند، مشارکت کردند. کمترین مدرک تحصیلی زیر دیپلم و بالاترین مدرک دکترای اعلام شد. ۴۰ درصد از زنان شاغل و مابقی آنها خانه‌دار و یا بازنشسته بودند. ۶۰ درصد از زنان متأهل و مابقی مجرد بوده و فوت یا جدایی از همسر را گزارش دادند. کلیه زنان دارای نقش‌های اساسی در خانوار بودند. حدود ۷۵ درصد از شرکت کنندگان با خانواده زندگی می‌کردند و مابقی زندگی

مستقل داشتند. حدود ۶۰ درصد از افراد مالک و مابقی مستأجر بوده و مدت‌زمان سکونتشان بین ۲ تا ۱۷ سال بوده است. ساختارهای متفاوت خانوادگی مانند: خانوار تک‌نفره (مجرد/بیوه)، زوج، زوج با حضور فرزند/فرزندان، والد تک با حضور فرزند، خانوار چند نسلی و خانوار دونفره در گزارش‌ها شناسایی شد. ۴۰ درصد از خانوارها دارای حیوان خانگی بودند. حدود ۳۰ درصد از زنان دارای خودروی شخص بوده و ۲۰ درصد از مابقی از خودرو خانوادگی استفاده می‌کردند. (جدول شماره ۲) اطلاعات جمعیت-شناختی شرکت کنندگان را نشان می‌دهد.

جدول ۲. جدول مشخصات جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان

مشخصات دموگرافیک	فراوانی	درصد
سن	۱۱	۳۵-۲۵
	۸	۴۶-۳۶
	۵	۵۷-۴۷
	۳	۶۸-۵۸
	۳	۸۰-۶۹
تحصیلات	۳	زیر دیپلم
	۶	دیپلم
	۵	فوق دیپلم
	۹	لیسانس
	۳	کارشناس ارشد
	۴	دکتری
وضعیت اشتغال	۱۲	شاغل
	۱۶	خانه‌دار
	۲	بازنشسته
ساختار خانوار	۷	خانوار تک نفره (مجرد/ بیوه)
	۱	تک والد با حضور فرزند/فرزندان
	۸	زوج
	۷	زوج با حضور فرزند/فرزندان
	۵	خانوار چند نسلی
تعداد اعضای خانوار	۲	خانوار دونفره (خواهر)
	۱	۱
	۱۰	۲
	۷	۳
	۴	۴
	۲	۵
مالکیت وسیله نقلیه	۹	مالک
	۲۱	عدم مالکیت
وضعیت تملک	۱۸	مالک
	۱۲	مستأجر
حضور حیوان خانگی	۱۲	حضور دارد
	۱۸	عدم حضور
	تعداد: ۳۰ نفر	

شدند. (جدول شماره ۳) نمونه‌ای از تولید کدهای اولیه، (جدول شماره ۴) دسته‌بندی مقولات اصلی و فرعی و (جدول شماره ۵) کدهای اولیه را نشان می‌دهد. شرح یافته‌ها حاکی از آن است که چهار دسته کلی ارتباط با خود، تعامل با جامعه، تعامل با محیط طبیعی و تعامل انسان و محیط کالبدی، الزامات مربوط به نیازهای مبتنی بر سبک زندگی در فضای عمومی مجتمع‌های مسکونی محصور را توصیف می‌کنند.

۳-۴- آنچه زنان از محیط مسکونی خود می‌خواهند

بر اساس تجزیه و تحلیل روایت‌های شخصی افراد در محیط مسکونی و مصاحبه با آنها، تعداد ۱۲۸ کد اولیه استخراج شد. پس از تحلیل کدهای اولیه ۱۲ مقوله فرعی شناسایی گردید و در نهایت مقوله‌های فرعی به ۴ دسته اصلی تقسیم

جدول ۳. نمونه‌ای از تولید کدهای اولیه

کد اولیه	عبارت معنایی
دویدن در فضای باز ورزش در زمان کم تردد ورزش کردن باتوجه‌به زمان‌بندی شخصی احساس امنیت در صبح زود - تاریکی هوا به‌تنهایی ورزش کردن	"من باید ساعت ۸ صبح سر کار باشم برای همین صبح زود میرم توی محوطه می‌دوم و هیچ نگرانی‌ای ندارم که هوا تاریکه."
به‌تنهایی قدم‌زدن احساس امنیت مالی در برابر سرقت و دستبرد توجه به سابقه جرم و جنایت	"من وقتی اینجا قدم می‌زنم نگران دزدیده‌شدن وسایلم نیستم، هیچ موردی از دزدی توی آتی‌ساز تا حالا نشنیدم، بارها یادم رفته در ماشینم و قفل کنم اما هیچی کم نشده."
احساس سهیم بودن محیط مسکونی با حیوانات اهلی ارتباط مناسب ساکنان با گربه‌ها غذادادن به گربه‌ها نوازش گربه‌ها بازی با گربه‌ها تماشای گربه‌ها	"اینجا گربه‌ها همسایه‌های ما هستن و کلی به همه انرژی میدن و باعث خنده ما میشن.. اتفاقا رابطه خوبیم با آدمای اینجا دارن چون دیدم خیلیا بشون غذا میدن، نوازششون میکنن و بشون بازی می‌کنن. من معمولا وقتی به نفر براشون غذا میاره و همه می‌دوون و جمع میشن دورش می‌ایستم و نگاهشون میکنم."
عدم وجود فضای پارک کافی به‌تنهایی پیاده‌روی کردن ورزش کردن باتوجه‌به زمان‌بندی شخصی عبور از مسیرهای گل‌کاری شده و سرسبز دعوت‌کنندگی فضا برای پیاده‌روی	"نبود پارکینگ واقعا آزاردهنده هست، گاهی اوقات با وجود خستگی روز که به خونه میرسم باید چند دور بچرخم تا شاید جای پارک پیدا بشه! قبل از اینکه به خانه بروم کمی پیاده‌روی میکنم... دلم نمیداد تو محوطه باشم و از مسیر گلای یاس رد نشم."

ورزش کردن، پیاده‌روی، مدیتیشن و غیره بهره می‌برند. این تمایل می‌تواند بر اساس عوامل مختلفی مانند کسب آرامش، خلوت با خود و دستیابی به سلامت جسمانی توجیه شود. قابلیت‌های محیط و وجود امنیت در ساعات مختلف به زنان این امکان را می‌دهد، تا با در نظر گرفتن زمان‌بندی شخصی خود و بدون نیاز به حضور در مراکز ورزشی و یا پارک‌ها، در محیط مسکونی به بهبود سلامت فیزیکی و روانی خود پردازند. انجام این گونه از فعالیت‌ها در ساعات کم تردد در برخی از زنان به این دلیل است که ترجیح می‌دهند در محیط بدون توجه دیگران حضور داشته باشند. اختصاص دادن فضای مشخص به زنان در محیط مسکونی موجب می‌شود تا تصمیمات جدیدی در مورد طراحی محیط‌های مسکونی را هدایت کند. این موضوع می‌تواند شامل زمین ورزشی روباز، مسیرهای دویدن و فضاهای سبز در جهت حفظ حریم خصوصی در انجام فعالیت‌های فیزیکی و آزادی پوشش زنان در مجتمع‌های مسکونی پرجمعیت باشد. علاوه بر این،

جدول ۴. دسته‌بندی مقولات اصلی و فرعی

مقولات سبک زندگی (تم‌های اصلی)	زیرمقولات (تم‌های فرعی)
ارتباط با خود	نیاز به انجام فعالیت‌های انفرادی
تعامل با جامعه	یکپارچگی اجتماعی - فرهنگی ساکنان ارتباطات اجتماعی ارتباط با اعضای خانواده
تعامل با محیط طبیعی	بهره‌مندی از محیط دوستدار حیوانات حضور در فضای سبز
تعامل انسان و محیط کالبدی	امکانات و تدابیر امنیتی محیط دوستدار کودک امکانات و تسهیلات رفاهی تسهیل کارکرد ترافیکی سهولت دسترسی به حمل‌ونقل عمومی

۴-۳-۱- ارتباط با خود

نیاز به انجام فعالیت‌های انفرادی: گزارش تحقیقات حاکی از آن است که زنان از محیط مسکونی خود به‌عنوان فضایی مناسب برای انجام فعالیت‌های انفرادی نظیر قدم‌زدن،

سلامت هستند و بایستی برای موقعیت‌های منفی سازگار شده تا از سلامت، تعامل اجتماعی و فعالیت بدنی افراد پشتیبانی کنند.

ارتباط با اعضای خانواده: ممکن است زنان به‌منظور بهره‌مندی از فضای سبز، ورزش کردن، خرید کردن و سایر فعالیت‌ها با عضوی از خانواده خود در محیط مسکونی همراه شوند. وجود مسیرهای بدون مانع برای گذر ویلچر و چرخ‌دستی در اطراف برج‌ها، امکان انجام بازی‌های گروهی در فضای باز، مسیرهای دوچرخه‌سواری و پیاده‌روی با ممنوعیت ورود اتومبیل و فضای سبز با کیفیت می‌تواند به بهبود کیفیت فعالیت‌های خانوادگی در محیط مسکونی کمک کند.

۴-۳-۳- تعامل با محیط طبیعی

بهره‌مندی از محیط دوستدار حیوانات: بسیاری از زنان به اهمیت داشتن و نگهداری از حیوانات خانگی در زندگی خود و اینکه چگونه قابلیت‌های محیط مسکونی به آن‌ها این اجازه را می‌دهد اشاره کردند. همچنین بسیاری از روایت‌ها نشان‌دهنده ارتباط و تعامل مستقیم افراد با حیوانات در محیط مسکونی است. قابل توجه است که برخی از پاسخ‌دهندگان حیوانات خانگی خود یا حیوانات محوطه مسکونی را به‌عنوان عضوی از خانواده و یا همسایگان خود عنوان کردند. در این رابطه، به نظر می‌رسد که داشتن حیوان خانگی الگوی اجتماعی گسترده‌تری را در خانواده‌ها منعکس می‌کند. گزارش‌ها نشان می‌دهد که حیوانات خانگی می‌توانند نقش بسیار مهمی را در رفاه عاطفی و روابط اجتماعی زنان ایفا کنند. علاوه بر این تعامل با حیوانات تعامل اجتماعی بین همسایگان را تشویق کرده و علاقه مشترک به حیوانات به‌عنوان یک عامل برای دوستی‌های جدید و گفتگوهای معنادار عمل می‌کند.

تنوع در مسیرهای متفاوت تردد با حیوان خانگی، وجود فضاهای سرپوشیده جهت تردد در تابستان و زمستان، فضاهای امن و محصور شده به‌منظور دویدن، بازی کردن یا کاوش کردن حیوانات بدون نظارت مداوم و جلوگیری از گم شدن حیوانات، داشتن امنیت کافی برای جلوگیری از خطر تصادف

امکانات ورزشی موجود در محیط مسکونی، در نظر گرفتن مسیرهای فرعی و جانبی در کنار مسیرهای اصلی و پر تردد، مسیرهای ممتد و بدون مانع، مسیرهای مسطح و بدون شیب زیاد، از جمله نیازهای عمومی تر زنان در بهبود انجام فعالیت‌های انفرادی در محیط مسکونی هستند.

۴-۳-۲- تعامل با جامعه

یکپارچگی اجتماعی - فرهنگی ساکنان: بر اساس گزارش‌ها، زنان با تأکید بر ترجیح به یکپارچگی اجتماعی - فرهنگی با همسایگان خود، نیازمندی‌های مختلفی را بیان کرده‌اند. آن‌ها مواردی همچون احترام به حریم خصوصی خود و دیگران، روحیه پذیرش و تعامل چندفرهنگی، تعامل اجتماعی بین نسل‌ها، احترام به حیوانات، حفظ طبیعت، وجود علائق و ارزش‌های مشترک، رعایت قوانین و هنجارهای اجتماعی را به‌عنوان عوامل مهم در ایجاد یکپارچگی اجتماعی - فرهنگی جامعه خود بیان کردند.

ارتباط اجتماعی: نیاز به برقراری ارتباط اجتماعی و تعامل با همسایگان، در روایت‌ها و تجربیات زنان به‌وضوح به چشم می‌خورد و اهمیت این ارتباطات را در بهبود کیفیت زندگی آنان را برجسته می‌نماید. مکان‌های ملاقات مختلف در اطراف هر برج، مسیرهای پیاده‌روی، کافی‌شاپ و رستوران‌ها، محوطه‌های عمومی مشخص برای برگزاری فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی در رویدادهای خاص و سالن اجتماعات، به ساکنان این امکان را می‌دهد تا با یکدیگر در ارتباط بوده و روابط اجتماعی خود را تقویت کنند.

همچنین بسیاری از گزارش‌ها حاکی از آن است که در ایام کرونا به دلیل چالش‌های رعایت بهداشت و فاصله‌گذاری اجتماعی در خانه‌ها، بخشی از دید و بازدیدهای خانوادگی و دوستانه به محیط مسکونی و در فضای باز انتقال پیدا کرده و تمایل به استفاده از مناطق باز در نزدیکی برج‌ها در ساکنان افزایش یافته است. این موضوع نشان‌دهنده اهمیت مجتمع‌های مسکونی در توانایی سازگاری محیط مسکونی با شرایط متغیر است. بر این اساس محیط‌های ساخته شده به دلیل برنامه‌ریزی محیط و ترکیب آن با فضای سبز، تعیین‌کننده‌های کلیدی

دوربین‌های مداربسته و آژیرها، افزایش روش‌های ارتباطی مثل طراحی سیستم‌های اطلاع‌رسانی اضطراری، حفاظت و نگهداری ۲۴ ساعته، گیت‌های ورودی و خروجی با کنترل دسترسی، وجود مرزهای فیزیکی و کنترل دسترسی به محوطه مسکونی و نورپردازی مناسب معابر می‌شود.

محیط دوستدار کودک: نیاز و ترجیح فضای باز و فعالیت‌های خارج از ساختمان برای کودکان و نوجوانان، به-عنوان یکی از معیارهای اساسی در انتخاب محل سکونت، به-خصوص توسط زنان مستأجر در گزارش‌ها اعلام شد. همچنین سایر زنان که مسئولیت پرورش و رشد فرزندانشان را بر عهده دارند، فضایی ایمن، دارای امکانات مناسب برای بازی، استفاده از اجسام و پوشش‌های نرم بر روی سطح زمین، طراحی متنوع فضا با توجه به نیازهای سنی کودکان، محصور بودن و عدم وجود مانع بصری برای نظارت والدین، مسیرهای دوچرخه‌سواری با محدودیت ورود اتومبیل، مسیرهای بدون مانع برای عبور کالسکه کودک را از جمله نیازهای خود در فضای باز محیط مسکونی اعلام کردند.

امکانات و تسهیلات رفاهی: اغلب زنان به دنبال محیط مسکونی هستند که بتواند عملکردها و امکانات مختلفی را در خود جای دهد. این امر می‌تواند دلایل مختلفی مانند صرفه‌جویی در زمان زنان شاغل و زنان با مسئولیت مراقبتی، مشکلات حرکتی و خستگی ناشی از بالا بودن سن در زنان سالمند، مقرون‌به‌صرفه بودن دسترسی به امکانات به علت نداشتن اتومبیل را شامل شود. چند عملکردی بودن فضای مسکونی این امکان را می‌دهد که فعالیت‌ها و رفتارهایی که در یک فضا اتفاق می‌افتد افزایش یابد، از این رو برنامه‌ریزی و نوع طراحی جهت رفع نیازمندی‌های عملکردی اهمیت می‌یابد. طبق اظهارات شرکت‌کنندگان این امکانات می‌توانند شامل موارد زیر باشد:

مراکز مراقبتی و آموزشی کودکان با پشتیبانی در ساعات کاری و غیرکاری، امکانات درمان اورژانسی، امکانات برای صاحبان حیوانات خانگی مانند پانسیون حیوانات و مراکز خرید محصولات، باشگاه‌های ورزشی با تجهیزات مناسب و مقرون‌به‌صرفه، امکانات خاص برای افراد با نیازهای ویژه،

و دزدیده‌شدن، داشتن امنیت کافی در ساعات مختلف شب برای صاحبان حیوانات، تعبیه فضاهای مشخص و تمیز برای غذا دادن به حیوانات داخل محوطه، حفظ نظافت و بهداشت محیط مسکونی به وسیله صاحبان حیوانات، دسترسی به مراقبت‌های دامپزشکی و فروشگاه‌های حیوانات خانگی، دستورالعمل‌ها و قوانین واضح از سوی مدیریت که از مالکیت مسئولانه حیوانات خانگی حمایت کند، از جمله نیازها و ترجیحاتی هستند که افراد به آن اشاره کردند.

حضور در فضاهای سبز: موضوعی که در گزارش‌ها تکرار می‌شود، تأکید بر حضور در فضاهای سبز است. زنان اوقات فراغت خود را در این محیط‌ها به منظور پیاده‌روی، قدم‌زدن، دیدن و همراهی با خانواده، کودکان و یا حیوان خانگی خود سپری می‌کنند. وجود مسیرهای مختلف با تنوع پوشش گیاهی و منظره، به‌ویژه پیاده‌راه‌هایی که دسترسی اتومبیل به آن محدود است می‌تواند به‌عنوان عاملی دعوت-کننده برای تردد و استراحت در فضای باز مسکونی باشد.

۴-۳-۴- تعامل انسان و محیط کالبدی

امکانات و تدابیر امنیتی: گزارش‌ها نشان می‌دهد، غالب‌ترین موضوع برای زنان از نظر ترجیحات آنها، ثبات و امنیت فضای مسکونی است. طبق مشخصات عمومی شرکت‌کنندگان حدود ۲۵ درصد زنان به‌تنهایی زندگی کرده و تقریباً ۱۷ درصد از شرکت‌کنندگان در خانوارهایی بدون حضور مردان سکونت داشتند. ایجاد احساس امنیت در زنان به عوامل متعددی بستگی دارد، مواردی همچون: احساس امنیت مادران در زمان حضور با فرزندانشان در محیط مسکونی، امنیت حیوان خانگی در برابر دزدیده‌شدن، حضور امن در ساعات کم تردد شبانه‌روز به دلیل تطبیق دادن انجام فعالیت‌ها با زمان‌بندی شخصی هر فرد، ایمن ماندن در برابر ناآرامی‌های جامعه و نقصان نظم عمومی، احساس امنیت مالی در برابر سرقت و دستبرد از جمله عوامل مؤثر در ایجاد احساس امنیت و آرامش بوده که در گزارش‌ها به آن تأکید شده است. به‌منظور ارتقای احساس امنیت در زنان، می‌توان تدابیر و اقدامات متفاوتی را انجام داد. این اقدامات شامل افزایش نظارت و حفاظت از ورود غیرمجاز افراد، نصب سامانه‌های امنیتی مانند

خودرو مشکل دارند و همچنین زنان میان سال و سالمندی که با افزایش سن نشان دیگر رانندگی نمی کنند بسیار حائز اهمیت است. توجه به این موضوع زنان را قادر می سازد تا به طور مقرون به صرفه و بدون وابستگی به خودرو شخصی یا دیگران، به مقاصد مورد نظرشان دسترسی داشته باشند.

۵- نتیجه گیری و پیشنهادات

این پژوهش باهدف شناسایی ترجیحات محیط مسکونی در جوامع محصور انجام شد. یافته ها بر اساس گزارش ها حاکی از آن است که چهار عامل اصلی ارتباط با خود (نیاز به انجام فعالیت های انفرادی)، تعامل با جامعه (یکپارچگی اجتماعی - فرهنگی ساکنان، ارتباطات اجتماعی، ارتباط با اعضای خانواده)، تعامل با محیط طبیعی (بهره مندی از محیط دوستدار حیوانات، ارتباط با طبیعت)، تعامل انسان و محیط کالبدی (امکانات و تدابیر امنیتی، محیط دوستدار کودک، امکانات و تسهیلات رفاهی، تسهیل کارکرد ترافیکی، سهولت دسترسی به حمل و نقل عمومی)، ترجیحات و نیازمندی های زنان در مجتمع های مسکونی محصور را شکل می دهند (شکل شماره ۴).^۴ نگاهی دقیق تر به این موارد این موضوع را نشان می دهد که نیازها و ترجیحات زنان، دارای دو بخش نیازهای منحصربه فرد زنان و نیازهای عمومی تر برای سایر افراد، است. به طور کلی، زنان به دلایل مختلف به دنبال کیفیت خاصی از زندگی در محیط مسکونی هستند و نیازهای منحصربه فرد آنان شامل امکانات و تدابیر امنیتی برای ایجاد احساس امنیت و آرامش خاطر، دسترسی به فضای باز اختصاصی جهت حفظ حریم خصوصی و راحتی در انجام فعالیت ها، وجود عملکردها و امکانات مختلف در محیط مسکونی به منظور سهولت در دسترسی و صرفه جویی در زمان و دسترسی آسان به حمل و نقل عمومی است؛ بنابراین می توان نتیجه گرفت که سبک زندگی زنان در فضای عمومی مجتمع های مسکونی چندوجهی بوده و با توجه به ارتباط با خود، دیگران، محیط طبیعی و کالبدی و در زمان بندی شخصی افراد شناسایی می - شود، این ارتباطات تأثیر بسزایی در ایجاد الگوها و عاداتی دارد که سبک زندگی آنان را تعریف می کند. از این رو، توجه به نیازها و ترجیحاتی که در زمینه سبک زندگی زنان در

سالن های اجتماعات برای برگزاری رویدادها و جشن ها، فضاهای سبز و روباز برای همگان، مسیرهای سبز پیاده روی متنوع، فضاهای سرپوشیده، فروشگاه های مواد غذایی، بانک، املاک، خیاطی، نانوایی، مراکز مذهبی، مراکز آموزشی دخترانه، سالن زیبایی، خدمات مدیریت و نگهداری، کتابخانه.

بر اساس گزارش ها، بیش از ۸۰ درصد زنان در مجتمع های مسکونی محصور ترجیح می دهند که برخی از امکانات رفاهی مانند سالن های ورزشی و استخر به صورت مجزا در هر برج وجود داشته باشد، بدین طریق ساکنان می توانند به صورت مستقل و در زمان های مورد نیاز از آن استفاده کرده و امکان دسترسی آسان و مستقیم داشته باشند. علاوه بر این، دسترسی ساکنان هر برج به بخش عمومی تجاری داخل مجتمع مسکونی جهت انجام فعالیت های ضروری با پیامودن کوتاه ترین مسیر، امکان پذیر باشد.

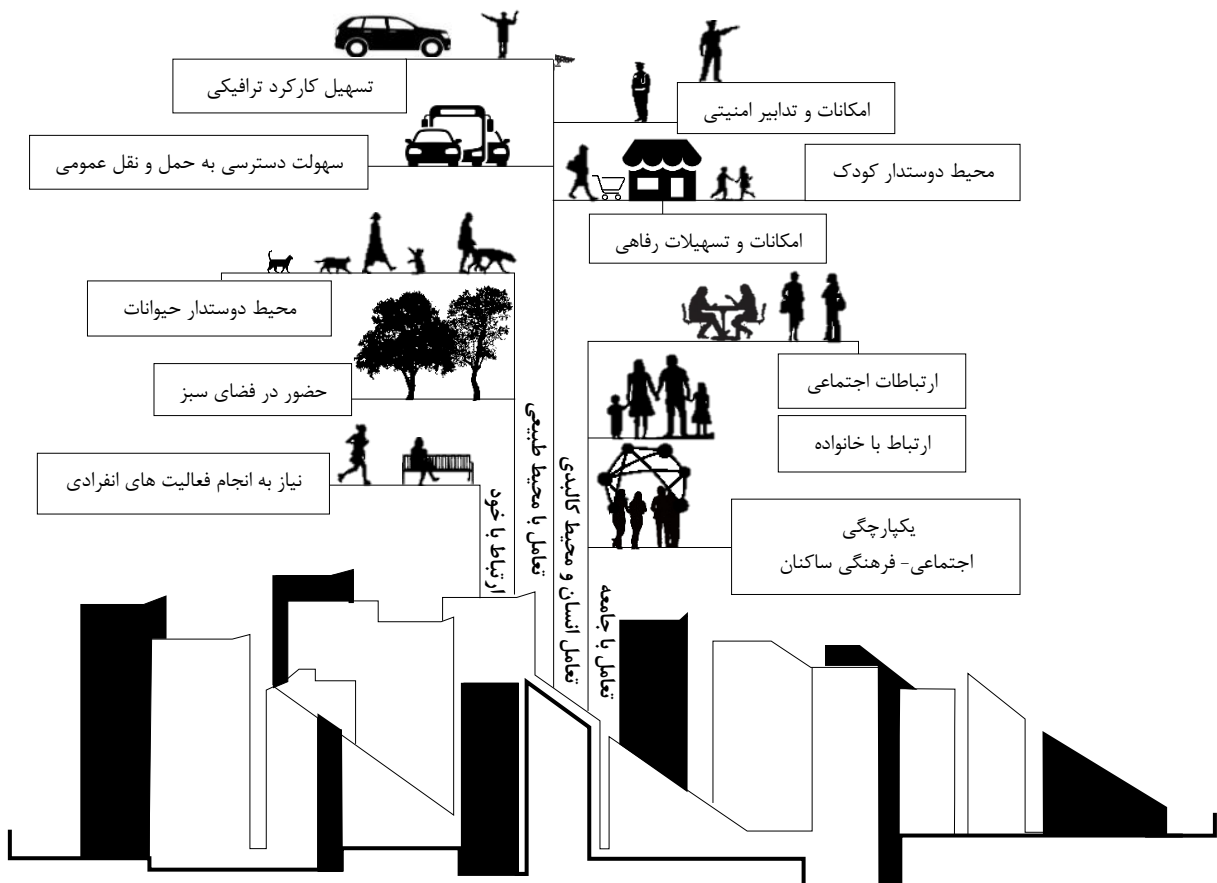
تسهیل کارکرد ترافیکی: در بسیاری از موارد، روایت ها نشان می دهند که تسهیل کارکرد ترافیک و فراهم کردن جای پارک کافی در محیط مسکونی بسیار حائز اهمیت است. معضلات بیان شده در گزارش ها نظیر ایجاد ترافیک بر اثر عرض نامناسب سواره روها، ترافیک ناشی از پارک خودروها در معابر به دلیل نبود جای پارک کافی، ایجاد ترافیک بر اثر اسباب کشی با ماشین های سنگین و عدم وجود فضای پارک کافی در قسمت تجاری، نشان می دهد که با برنامه ریزی دقیق می توان از این معضلات کاسته و راحتی و کیفیت زندگی ساکنان را بهبود بخشید.

نیاز به سهولت دسترسی به حمل و نقل عمومی: بررسی مشخصات عمومی نشان دهنده آن است که ۷۰ درصد از شرکت کنندگان فاقد مالکیت خودروی شخصی هستند و ۲۰ درصد از زنان از خودروی خانوادگی استفاده می کنند. علاوه بر این، تقریباً ۳۰ درصد از زنان تاکنون تجربه رانندگی نداشته اند. بر اساس گزارش ها، اغلب زنان نیازمند دسترسی آسان به حمل و نقل عمومی مانند مترو، تاکسی و اتوبوس هستند. این امر برای زنانی که امکان دسترسی مستقل به خودرو را ندارند یا از نظر مالی برای خرید و نگهداری

می‌توانند از بخش‌های تجاری، فضاهای جمعی و یا مسیرهای فرعی میان ساختمان‌ها و در ساعات مختلف استفاده کنند؛ بنابراین، ویژگی‌های فضایی محیط ساخته شده، می‌تواند ظرفیت پویا و سازگاری را برای انطباق با شیوه‌های زندگی روزمره در این سکونتگاه ایجاد کند. برای افزایش کیفیت جوامع محصور به‌خصوص مجتمع‌ها با آپارتمان‌های بلندمرتبه که جمعیت زیادی از افراد در آن سکونت دارند، پیشنهاد می‌شود گروه‌های جمعیتی دیگر مانند سالمندان، گروه‌های درآمدی خاص و شناخت انواع مختلف خانوار در مطالعات آینده در نظر گرفته شود.

فضای مسکونی وجود دارد، اهمیت می‌یابد. باتوجه‌به مسئولیت زنان در خانواده، سبک‌های زندگی آنان به شکلی منحصربه‌فرد شکل می‌گیرد و عواملی مانند سن، سطح تحصیلات، وضعیت تأهل و اشتغال، ساختار خانوار و غیره نقش مهمی را در این رابطه ایفا می‌کند و می‌تواند تنوع فعالیت‌های ناشی از مسئولیت‌های خانوادگی، مراقبت از افراد خانواده، مدیریت زمان، دستیابی به تفریحات و غیره را موجب شود.

تنوع و گستردگی فضای عمومی در مجتمع مسکونی آتی‌ساز منجر به بروز طیف متفاوتی از رفتارهای فردی و اجتماعی شده است به‌طوری‌که افراد باتوجه‌به نیازهای متفاوت خود اعم از گذراندن اوقات فراغت، انجام فعالیت‌های ضروری، فعالیت‌های ورزشی، تعامل با همسایگان و غیره

شکل ۴. ترجیحات محیط مسکونی زنان در مجتمع مسکونی آتی‌ساز

<http://doi.org/10.1108/17515631011063767>

- Akmal Farraz, M., Barus, L. S., Khoirunurrofik, & Adiarto, J. (2021). Analysis of Gen Y Lifestyle Based on Life Cycle on Housing Preferences in Depok City. In *ICSDEMS 2019: Proceedings of the International Conference on Sustainable Design, Engineering, Management and Sciences* (109-117). Springer Singapore.

http://doi.org/10.1007/978-981-15-3765-3_10

- Ærø, T. (2006). Residential choice from a lifestyle perspective. *Housing, Theory and Society*, 23(2), 109-130.

<http://dx.doi.org/10.1080/14036090600773139>

- Andersen, H. S. (2011). Motives for tenure choice during the life cycle: the importance of non-economic factors and other housing preferences. *Housing, Theory and Society*, 28(2), 183-207.

<http://dx.doi.org/10.1080/14036096.2010.522029>

- Barratt, C., & Green, G. (2017). Making a house in multiple occupation a home: Using visual ethnography to explore issues of identity and well-being in the experience of creating a home amongst HMO tenants. *Sociological Research Online*, 22(1), 95-112.

<https://doi.org/10.5153/sro.4219>

- Beamish, J. O., Carucci Goss, R., & Emmel, J. (2001). Lifestyle influences on housing preferences. *Housing and Society*, 28(1-2), 1-28.

<http://dx.doi.org/10.1080/08882746.2001.11430459>

- Blakely, E. J., & Snyder, M. G. (1998). Forting up: Gated communities in the United States. *Journal of Architectural and Planning Research*, 61-72.

<https://www.jstor.org/stable/43030443>

- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3(2), 77-101.

<https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>

۷- فهرست منابع

- آتی‌ساز. (۱۴۰۲). برج‌های مسکونی اوین. تاریخ مراجعه: ۱۴۰۲/۰۷/۱۷. قابل دسترس در:

<https://www.atisaz.org/fa/project2/11/%d8%a8%d8%b1%d8%ac-%d9%87%d8%a7%db%8c-%d9%85%d8%b3%da%a9%d9%88%d9%86%db%8c-%d8%a7%d9%88%db%8c%d9%86>

- امام جمعه، فرهاد، و کریمی‌زاده اردکانی، سمیه. (۱۳۸۸). تبیین تغییرات و تحولات کارکردی نقش اجتماعی زنان در جامعه شهری یزد با تاکید بر سال‌های ۱۳۴۵-۱۳۸۷. *جامعه‌شناسی مسائل اجتماعی ایران*، ۱(۳)، ۵۴-۳۵.

<http://noo.rs/rRBS5>

- پوردهیمی، شهرام. (۱۳۹۱). شهر، مسکن و مجموعه‌ها. تهران: انتشارات آرمان شهر.

- حکمی، نسرين. (۱۳۷۳). تحول نقش اجتماعی زنان در جریان نوسازی ایران. *تحول اداری*، ۳(۶ و ۷)، ۳۷-۲۸.

<http://noo.rs/odvdD>

- هاشمیان، سید محمد حسین، و ذوالفقاری، سید محمد. (۱۳۹۸). اتوانتوگرافی به مثابه روش پژوهش. *دوفصلنامه علمی پژوهشی دین و سیاست فرهنگی*، ۶(۱۳)، ۵۴-۳۳.

https://www.jrcp.ir/article_106894.html

- ضرابی‌الحسینی، مهسا. (۱۴۰۰). راهبردهای طراحی به منظور ارتقای کیفیت عملکردی و احساسی خانه (رساله دکتری معماری). دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران، ایران.

- کردی، حسین، و هادیزاده، سکینه. (۱۳۹۱). بررسی سبک زندگی زنان شاغل و غیر شاغل. *فصلنامه زن و جامعه*، ۳(۱۲)، ۴۲-۲۱.

<https://www.sid.ir/paper/169093/fa>

- Ahmad, N., Omar, A., & Ramayah, T. (2010). Consumer lifestyles and online shopping continuance intention. *Business strategy series*, 11(4), 227-243.

https://cumulusassociation.org/wp-content/uploads/2021/10/WP_Nantes-16_06.pdf#page=42

- Jansen, S. J. (2012). What is the worth of values in guiding residential preferences and choices?. *Journal of Housing and the built Environment*, 27, 273-300.

<https://doi.org/10.1007/s10901-012-9270-0>

- Jansen, S. J. (2014). Different values, different housing? Can underlying value orientations predict residential preference and choice?. *Housing, Theory and Society*, 31(3), 254-276.

<http://dx.doi.org/10.1080/14036096.2013.867279>

- Jansen, S. J., Coolen, H. C., & Goetgeluk, R. W. (Eds.). (2011). *The measurement and analysis of housing preference and choice*. Springer Science & Business Media
- Kam, K. J., Lim, A. S. H., Al-Obaidi, K. M., & Lim, T. S. (2018). Evaluating housing needs and preferences of generation Y in Malaysia. *Planning Practice & Research*, 33(2), 172-185.

<https://doi.org/10.1080/02697459.2018.1427413>

- Jones, D. (2018). Friends, the club, and the housing authority: How youth define their community through auto-driven photo elicitation. *Participant Empowerment through Photo-Elicitation in Ethnographic Education Research: New Perspectives and Approaches*, 117-137.

https://doi.org/10.1007/978-3-319-64413-4_6

- Kim, S. H., Kim, H. B., & Gon Kim, W. (2003). Impacts of senior citizens' lifestyle on their choices of elderly housing. *Journal of Consumer Marketing*, 20(3), 210-226.

<http://doi.org/10.1108/07363760310472245>

- Kim, S. K. (2006). *The gated community: Residents' crime experience and perception of safety behind gates and fences in the urban area*. Texas A&M University.

<https://core.ac.uk/download/pdf/4271101.pdf>

- Darab, S., Hartman, Y., & Holdsworth, L. (2018). What women want: single older women and their housing preferences. *Housing Studies*, 33(4), 525-543.

<http://dx.doi.org/10.1080/02673037.2017.1359501>

- De Jong, P. A., van Hattum, P., Rouwendal, J., & Brouwer, A. E. (2018). 'The older adult' doesn't exist: using values to differentiate older adults in the Dutch housing market. *Housing Studies*, 33(7), 1014-1037.

<http://doi.org/10.1080/02673037.2017.1414158>

- Frenkel, A., Bendit, E., & Kaplan, S. (2013). Residential location choice of knowledge-workers: The role of amenities, workplace and lifestyle. *Cities*, 35, 33-41.

<http://dx.doi.org/10.1016/j.cities.2013.06.005>

- Gram-Hanssen, K., & Bech-Danielsen, C. (2004). House, home and identity from a consumption perspective. *Housing, theory and society*, 21(1), 17-26.

<http://doi.org/10.1080/14036090410025816>

- Guha, S. P. (2019). Autoethnography of an Anthropology Fieldworker in Two Housing Complexes in the City of Kolkata in India: A Semiotic Study on Anthropology of Space. *The Oriental Anthropologist*, 19(2), 219-239.

<https://doi.org/10.1177/0972558X19862393>

- Gürel, B., & Öztop, H. Ü. L. Y. A. (2014). Family Lifestyle and Housing Preferences during the Process of Globalization: The Case of Turkey. *Journalism and Mass Communication*, 4(12).

<http://dx.doi.org/10.17265/2160-6579/2014.12.007>

- Hooimeijer, P., & Schutjens, V. A. J. M. (1991). Changing life-styles and housing consumption: a longitudinal approach. *Netherlands journal of housing and the built environment*, 6(2), 143-158.

<https://doi.org/10.1007/BF02496574>

- Jacobson, S. (2020). Lifestyle based housing. *Yrjö Sotamaa Cumulus President*, 42.

Thesis, Department of Computer Science, Aarhus University).

<http://doi.org/10.7146/dpb.v32i568.7125>

- Salama, A. M. (2006). A lifestyle theories approach for affordable housing research in Saudi Arabia. *Emirates Journal for Engineering Research*, 11(1), 67-76.

https://www.academia.edu/23483389/A_Lifestyle_Theories_Approach_for_Affordable_Housing_Research_in_Saudi_Arabia_Ashraf_M_Salama_2006

- Thøgersen, J. (2017). Housing-related lifestyle and energy saving: A multi-level approach. *Energy Policy*, 102, 73-87.

<http://doi.org/10.1016/j.enpol.2016.12.015>

- Veal, A. J. (1993). The concept of lifestyle: a review. *Leisure Studies*, 12(4), 233-252.

<https://doi.org/10.1080/02614369300390231>

- Zarrabi, M., Yazdanfar, S. A., & Hosseini, S. B. (2021a). Systematic Review of Research Trends in Lifestyle and Housing. *International Journal of Architecture and Urban Development*, 11(4), 5-16.

<https://doi.org/10.30495/ijaud.2021.17398>

- Zarrabi, M., Yazdanfar, S. A., & Hosseini, S. B. (2021b). Usage of lifestyle in housing studies: a systematic review paper. *Journal of Housing and the Built Environment*, 1-20.

<https://doi.org/10.1007/s10901-021-09883-4>

- Zarrabi, M., Yazdanfar, S. A., & Hosseini, S. B. (2021c). COVID-19 and healthy home preferences: The case of apartment residents in Tehran. *Journal of Building Engineering*, 35, 102021.

<http://doi.org/10.1016/j.job.2020.102021>

- Zhang, K. (2020). The correlation research between lifestyle changes and evolution of residential communities-Based on a survey of Shanghai, China. *Architectural research*, 22(1), 1-11.

<https://doi.org/10.5659/AIKAR.2020.22.1.1>

- Kwon, H. J., Lee, H. J., & Beamish, J. O. (2016). US boomers' lifestyle and residential preferences for later life. *Journal of Asian Architecture and Building Engineering*, 15(2), 255-262.

<http://doi.org/10.3130/jaabe.15.255>

- Lee, H., Yun-Je, Carucci Goss, R., & Beamish, J. O. (2007). Influence of Lifestyle on Housing Preferences of Multifamily Housing Residents. *Housing and Society*, 34(1), 11-30.

<https://doi.org/10.1080/08882746.2007.11430542>

- Lindberg, E., Gärling, T., & Montgomery, H. (1988). People's beliefs and values as determinants of housing preferences and simulated choices. *Scandinavian Housing and Planning Research*, 5(3), 181-197.

<http://doi.org/10.1080/02815738808730162>

- Madsen, L. V. (2018). The comfortable home and energy consumption. *Housing, Theory and Society*, 35(3), 329-352.

<https://doi.org/10.1080/14036096.2017.1348390>

- Ouwehand, A., & Doff, W. (2011, July). What is the use of lifestyle research in housing? A case study from the Netherlands. In *23rd Conference of the European Network for Housing Research ENHR, Toulouse*.

<http://resolver.tudelft.nl/uuid:1680568d-dd40-4792-a14a-70b694b391cb>

- Palicki, S. (2020). Housing preferences in various stages of the human life cycle. *Real Estate Management and Valuation*, 28(1), 91-99.

<http://doi.org/10.2478/remav-2020-0008>

- Peatross, F. D., & Hasell, M. J. (1992). Changing lives/changing spaces: An investigation of the relationships between gender orientation and behaviors, and spatial preferences in residential kitchens. *Journal of Architectural and Planning Research*, 9(3), 239-257.

<http://www.jstor.org/stable/43029079>

- Petersen, M. G. (2002). Designing for learning in use of everyday artefacts. (Doctoral dissertation, PhD)

ضمایم

جدول ۵. لیست کدهای اولیه

نشستن و حرف‌زدن در آلاچیق	تبادل اطلاعات و تجارب با همسایگان
بازدید با دوستان در محوطه در زمان پاندمی کرونا	دیدن گروهی دوستان همسایه
انجام خرید روزانه همراه با همسایه	
تعامل با جامعه - ارتباط با اعضای خانواده	
همراهی با کودکان	پیاده‌روی/دویدن با فرزند
قدم‌زدن با همسر	پیاده‌روی/دویدن با همسر
بیرون بردن فرزند خردسال	بیرون رفتن با سالمند
بازدید با خانواده در محوطه در زمان پاندمی کرونا	صحبت کردن با اعضای خانواده
تعامل با محیط طبیعی - بهره‌مندی از محیط دوستدار حیوانات	
صحبت کردن با گربه‌ها	عکس گرفتن از گربه‌ها
غذادادن به پرندها	غذادادن به گربه‌ها
نوازش گربه‌ها	بازی با گربه‌ها
تماشای گربه‌ها	نگاه کردن پرندگان
قدم‌زدن با حیوان خانگی	احساس سپیم بودن محیط مسکونی با حیوانات اهلی
ارتباط مناسب ساکنان با گربه‌ها	گوش‌دادن به صدای پرندگان - اول صبح
تعامل با محیط طبیعی - حضور در فضای سبز	
چیدن گل	بویدن گل‌ها
عکس گرفتن از گل‌ها	لمس کردن برگ‌ها
نگاه کردن به گل‌ها	دیدن گل‌ها
لذت بردن از فضای سبز	عبور از مسیرها با پوشش گیاهی متنوع
عبور از مسیرها با پوشش درختان بلند و قدیمی	عبور از مسیرهای گل‌کاری شده و سرسبز
تعامل انسان و محیط کالبدی - امکانات و تدابیر امنیتی	
امنیت در شب	توجه به سابقه جرم و جنایت
امنیت در صبح زود	قدم‌زدن در ساعات کم تردد

ارتباط با خود - نیاز به انجام فعالیت‌های انفرادی	
مدیتیشن	خواندن کتاب
تنها قدم‌زدن	تنها پیاده‌روی کردن
سیگار کشیدن	استراحت در فضای باز
آفتاب گرفتن	دویدن در فضای باز
تنفس در هوای تازه	پیاده‌روی/دویدن دور مجموعه
نشستن در فضای باز	گوش‌دادن به موسیقی
صحبت کردن با موبایل	تنها ورزش کردن
فاصله گرفتن از شلوغی خانه	پیاده‌روی/دویدن در مسیرهای کم تردد و خلوت
عبور از مسیر فرعی و عدم تعامل با همسایگان	ورزش با مربی فیتنس در محوطه
ورزش کردن باتوجه به زمان - بندی شخصی	
تعامل با جامعه - یکپارچگی فرهنگی اجتماعی ساکنان	
رعایت هنجارهای اجتماعی	احترام به حیوانات
حفظ وسایل و محیط عمومی	رعایت قوانین مجتمع توسط همسایگان
احترام به حریم خصوصی خود و دیگران	همسایه‌های ملاحظه‌کار در برابر صاحبان حیوانات خانگی
تعامل با افراد از شهرهای مختلف	تعامل صاحبان حیوانات خانگی با یکدیگر
تعامل با جامعه - ارتباطات اجتماعی	
قدم‌زدن با همسایه	تعامل با والدین کودکان
هم صحبتی با همسایگان	دیدار با دوستان در محوطه
صحبت کردن با جوانان	تولد گرفتن در محوطه
آوازخواندن گروهی	تماشای بازی کودکان
ملاقات روزانه با همسایگان بلوک	دیدار با همسایگان در اطراف بلوک

استفاده از امکانات ورزشی درون مجتمع	
تعامل انسان و محیط کالبدی - تسهیل کارکرد ترافیکی	
سد معبر به علت نبودن جای پارک	ترافیک بر اثر اسباب‌کشی
ترافیک خسته‌کننده جلوی بلوک	بسته‌بودن مسیر دور مجتمع و ایجاد ترافیک
نبودن جای پارکینگ در زمان عصر و شب	کمبود جای پارک در بخش تجاری
جای پارک ناکافی برای میهمان	جای پارک ناکافی برای ساکنان
	عرض کم سواره و مشکل در رفت‌وآمد
تعامل انسان و محیط کالبدی - سهولت دسترسی به حمل‌ونقل عمومی	
دور بودن ایستگاه مترو	عدم وجود ایستگاه تاکسی
عدم احداث بالابر برای دسترسی به اتوبان چمران	خستگی زیاد ناشی از گذر از پله‌ها
تعداد زیاد پله‌ها برای رسیدن به اتوبوس	شیب تند و خسته‌کننده برای رسیدن به اتوبوس
	ایستگاه تاکسی برای مسیرهای پرتردد

امنیت نوجوانان	امنیت در زمان نا آرامی‌ها
نورپردازی مناسب در مسیرهای خلوت	امنیت در تاریکی هوا
ایجاد دسترسی محدود (فقط به ساکنان و مهمانان آن‌ها)	امنیت مادران در زمان حضور با فرزند خردسال
امنیت حیوان خانگی در برابر دزدیده‌شدن	امنیت در ساعات کم تردد شبانه‌روز
امنیت حیوان خانگی در برابر تصادف با ماشین	پیاده‌روی/دویدن در ساعات کم تردد
	احساس امنیت مالی در برابر سرقت و دستبرد
تعامل انسان و محیط کالبدی - محیط دوستدار کودک	
امکانات مناسب برای بازی کودکان	محصور بودن فضای بازی کودکان
طراحی متنوع فضا باتوجه‌به نیازهای سنی کودکان	استفاده از پوشش‌های نرم بر روی سطح زمین
فضایی ایمن برای کودکان	سهولت نظارت بر بازی کودکان
تعامل انسان و محیط کالبدی - امکانات و تسهیلات رفاهی	
امکانات درمانی اورژانسی	خدمات مدیریت و نگهداری
بدون مانع بودن مسیرهای اتصال به مراکز خرید	استفاده از امکانات تجاری مجتمع
پیاده‌روی در مسیرها با ممانعت ورود ماشین	پیاده‌روی/دویدن در مسیرهای مسطح
فضاهای ورزشی روباز مختص زنان	خریده‌های روزانه و هفتگی از مرکز تجاری
استفاده از امکانات ورزشی در زمان‌های مختلف	فضاهای سبز و روباز برای همگان
وجود امکانات ورزشی داخل برج‌ها	کوتاه‌ترین مسیر از بلوک برای رسیدن به مجتمع تجاری
بدون مانع بودن مسیرهای پیاده‌روی عبور ویلچر و کالسکه	امکانات خاص برای افراد با نیازهای ویژه
ورزش در فضای باز بدون جلب نظر	دسترسی مستقیم به امکانات برای صرفه‌جویی در زمان
باشگاه‌های ورزشی با تجهیزات مناسب و مقرون‌به‌صرفه	پیاده‌روی/دویدن در مسیرهای ممتد و بدون توقف

نحوه ارجاع به مقاله:

عنبری، سارا، یزدانفر، سید عباس، قدوسی فر، سید هادی و شاهچراغی، آزاده. (۱۴۰۳). بررسی ترجیحات زنان در فضای عمومی مجتمع‌های مسکونی محصور - مطالعه موردی مجتمع مسکونی آتی‌ساز، توسعه پایدار شهری، ۵(۱۶)، ۲۱-۴۰.

DOI: <https://doi.org/10.22034/usd.2024.2012565.1139>

DOR: <https://dorl.net/dor/20.1001.1.27170128.1403.5.16.2.4>

URL: https://usdjournal.daneshpajooohan.ac.ir/article_717061.html

Authors retain the copyright and full publishing rights.

Published by Daneshpajooohan Pishro Higher Education Institute. This article is an open access article licensed under the [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)